

ЕРИХ КЕСТНЕР
КОЙ СЕ СТРАХУВА ОТ
ЧЕРНИЯ ЧОВЕК

Превод от немски: Венцеслав Константинов, 2016

chitanka.info

В кръчмата седяха двама мъже и безгласно недоволстваха. Въздухът бе прекалено тежък. Бирата — прекалено лека. Някъде момичетата винаги бяха прекалено слаби, другаде — прекалено дебели, според случая. Нищо не им харесваше и те мълчаха така, сякаш ревяха до небето. И хвойновата ракия им бе прекалено скъпа. Има такива дни. Всеки го е изпитал. А пък и ракията съвсем не беше хвойнова.

Както седяха и се цупеха, в заведението влезе третият, от устните му излиташе нещо като песен, великодушно плесна кръчмарката по задника, хвърли си шапката на куката в гардероба, седна до двамата, взря се в тяхната тежка като тъмнозелена завеса печал и поклати глава.

— Вие страдате — каза той, — вижда се още от улицата. Горе главите. Ще се опитам да ви разведря. Дължа ви го като на приятели.

След като отпи от голямата и от малката чаша, които му донесоха, той със замах бръкна във вътрешния си джоб.

— Това, което виждате тук — обяви той, — е Служебен бюлетин на хесенското министерство за политическа свобода, и то номер 45 на това безплатно разпространявано периодично издание. В него смело и не без грация се засяга един въпрос, който ще ви хареса: „Може ли осъденият за леко престъпление да работи като районен коминочистач?“. Е, драги мои, някой ще се изкаже ли компетентно по темата?

— Толкова лесно няма да ни разсмееш — измърмори първият.

А вторият рече:

— Ако ти отговоря, то ще е само за да не изглеждам нелюбезен. Но преди да пусна в ход своето красноречие, иска ми се да знам за какви районни комини става дума.

— Моля, не се захващай с несъобразността на понятието! — отвърна третият. — Един районен коминочистач не чисти районни комини, а комините в своя район. Но той, и това не бива да изпускаме от очи, не упражнява само тази професия. А това се отнася за всички коминочистачи, не само за районните. Защото — според параграф 27, алинея I на Разпоредбата за коминочистачите от 28.7.1937 година — освен това той е и наблюдател на пожари. Разбирате ли?

— Съвсем не — отговори първият. — Впрочем наблюдатели на пожари бяхме всички няколко години. Тук няма нищо особено.

— Но през 1937-а още не беше задължително. Сега това трябва да означава нещо друго — отвърна вторият.

— Така е — каза третият. — В дадения случай пожарите, наблюдавани от районните коминочистачи, са само горящи печки и камини, а не сгради, улици и квартали!

— Моят пожар — рече първият — още никой не го е наблюдавал, съответно разгледал.

— Нищо чудно — отбеляза вторият доста хапливо. — През последните зими нашите печки не бяха място за пожари в току-що определения смисъл.

Третият удари гневно по масата.

— Винаги ли трябва всичко да приемате лично и така да се лишавате от нужната прозорливост? А че нямаше въглища...

— Имаше въглища — установи спокойно първият, — само че не за нас. За това не ти е нужна прозорливост.

— Спокойно! — извика третият. — Районният коминочистач в качеството си на наблюдател на пожари...

— Ама че глупост! — констатира третият. — Единственото, което вършат тези черни мъже, е от време на време да пратят някого с парче тебешир да напише на стълбищното стъпало: „В понеделник ще чистя!“. Повече не ми е известно. Не зная нищо за районни коминочистачи и наблюдатели на пожари.

— По моето немеродавно мнение — изсмя се първият — тази професия е чиста измислица. Несериозна игра на богинята Фантазия. Коминочистачите носели щастие, ако ги срещнеш! Но не ги срещаш никога. Не съществуват. Хората, които в нощта преди Нова година си намазват лицата със сажди и с розови прасенца касички в ръка приемат монети за почерпка, са просто предприемчиви глупаци.

Третият леко скръцна със зъби.

— Така няма да стигнем доникъде. Моля ви, слушайте! Поучете се! Чудете се! Със своята професия районният коминочистач се числи към занаятчиите. А пък като наблюдател на пожари е служител на полицията. Това трябва да запомните. И то добре! Иначе няма да разберете нито проблема, нито неговите тънкости. В качеството си на занаятчия осъденият за леко престъпление районен коминочистач има възможност по време на наложения му изпитателен срок да чисти и мете колкото иска. Защото може да се смята за дребна фирма с малко

работници. В качеството си на наблюдател на пожари, следователно като служител на полицията, той обаче може да бъде смятан за чиновник или нещо подобно — а в такъв случай не бива да чисти комини!

— Още една лека бира! — викна първият към бара. Третият не се остави да го объркат.

— След като наблюдателят на пожари обаче не получава възнаграждение от полицията, колебливата картина отново се променя. Съгласно служебния бюлетин той заема положение подобно на нотариус, който разчита на държавни такси и трябва да плаща на свои служители.

— Ама че логика! — каза кисело вторият. — Също така можеш да твърдиш, че кучето до дървото заема положение подобно на фламинго в езерото, тъй като и двете животни са с вдигнат крак.

— Сравнението ти е доста безвкусно — промърмори третият. — Освен това, съгласно бюлетина, това не бива да се пропуска, районният коминочистач, за разлика от нотариуса, не е съвсем истински чиновник. Защото в преамбюла на Разпоредбата за коминочистачите се казва, че районният коминочистач, макар да е подвластен на надзор и да подлежи на дисциплинарни наказания, няма качеството на чиновник.

— Та това щеше да е още по-хубаво — каза първият. — Ако всички хора, подвластни на надзор и подлежащи на дисциплинарни наказания по тази причина, имаха качеството на чиновници, на света щеше да има само чиновници.

Третия се озлоби.

— По-добре си затваряйте устата! — разгорещи се той. — Трябва да си отваряте не устата, а ушите. Значи, доколкото районният коминочистач като наблюдател на пожари е служител на полицията налице е общественоправно договорно отношение. То е подобно на положението на служител по смисъла на параграф 662 от Закона за гражданско право, който при такъв договор не губи своята самостоятелност. С две думи, човекът има право да работи!

— Е, слава богу!

— Ако се позовем на параграф 47, точка 10 от Разпоредбата за коминочистачите от 1937 година, то назначението на районен

пожарникар може да бъде отменено, ако са налице факти, доказващи неговата политическа неблагонадеждност.

— Извинявай — промълви първият, — струва ми се, че ми прилошава. — И в забавено темпо се свлече на стола.

— И какъв е резултатът от всички тези преценки? — продължи третият неумолимо. — Няма Законова забрана за работа при осъдени за леко престъпление районни коминочистачи. Но надзорната служба има възможност чрез отказ или отмяна да направи невъзможно назначението на такъв човек!

Сега и вторият припадна. Лицето му изглеждаше като най-фин любекски марципан.

Третият поръча три двойни хвойнови ракии.

— Ако тези двамата не дойдат на себе си — сподели той с кръчмарката, — сам ще изпия трите чаши.

Тогава първият и вторият с мъка се надигнаха, с последни сили, сякаш се страхуваха да не закъснеят за Страшния съд, и седнаха както подобава.

— Ама че здрави нерви имаш ти! — заяви първият.

А вторият попита:

— Това ли наричаш разведряване?

— Нямате чувство за хумор — каза третият, — да не говорим за тънкостите на справедливостта. Наздраве!

Изпиха двойните си хвойнови ракии, потръпнаха, рекоха „Бррр!“ и решиха да сменят темата.

И тогава в разговора се намеси господин Шиканедер, който седеше на съседната маса.

— Вашата история с коминочистача беше много хубава — каза той, — но моята с уличния метач е по-добра.

И без да поиска позволение, продължи:

— Един човек метял улицата, а друг, който замислено го наблюдавал, попитал:

„Навярно не сте учили за уличен метач?“

„Не — отвърнал мъжът — върша го за наказание.“

„Ама защо?“

„Защото бях член на партията.“

Другият безмълвно измъкнал метлата от ръцете му и започнал да мете с такова умение, че било радост и наслада да го гледаш.

„Дявол да го вземе! — извикал мъжът. — Но вие сте специалист!“

„Така е! — отвърнал другият. — Но не ми го разрешават.“

„Ама защо?“

„За наказание! Защото бях член на партията.“

Господин Шиканедер потри ръце.

— Нали историята е хубава?

— Преди всичко е по-кратка — заяви третият и поръча четири двойни хвойнови ракии. Макар че ракиите съвсем не бяха хвойнови.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.